

en forma de models i referents a imitar, que conviden no solament a la conducta mimètica sinó a la identificació i interiorització d'aquests patrons. Igualment, els prejudicis lingüístics són actituds que predisposen, en el cas que ens ocupa, els catalanoparlants a abandonar la seva llengua. No és espontani ni innocent classificar les llengües en útils i poc útils, en aspres i dolces, universals i locals, tancades i obertes, amb molts

parlants i poc parlants... perquè aquestes narratives conviden a usar les llengües prestigiades, que són les que gaudeixen d'una oficialitat estatal. Per contra, les llengües considerades poc valuoses són associades amb aquelles que poden plantejar dificultats de comunicació.

Els tòpics lingüístics d'aquesta mena tenen com a rerefons un pensament favorable a l'Estat unitarista, que contempla el plurilingüisme com una opció

cara de mantenir. No oblidem que un món farcit de clixés reduccionistes i intencionats és molt més fàcil de tenir sota control.

Amb tot, la complicitat de les parts, catalanoparlants i castellanoparlants, retroalimenta aquest cercle viciós, estructura el fenomen, crea hàbit lingüístic. Ara per ara no aspiro a instaurar un cercle virtuós. L'objecte de l'estudi és merament descriptiu. ♦

Mitjans de manipulació de masses: entre la realitat i tu

RAMON MONTON

Hi ha una emissora de ràdio que ha canviat molt des dels orígens, com tantes coses en aquest país¹, que té com a lema una cançoneta que diu «entre la música i tu», i això sempre em recorda que, entre la música en general i jo i altres oients, hi ha un filtre, que és l'emissora, que determina quina música sentirem i quina no. Moltes vegades s'esdevé que la música que emet la ràdio no es caracteritza tant per la qualitat i l'interès artístic com pel fet de tenir al darrere l'interès comercial d'una companyia discogràfica poderosa, i les mateixes cançons es repeteixen amb insistència fins a convertir-se en èxits. No vull alarmar ningú, però aquesta és la tècnica de la propaganda en general i dels rentatges de cervell en particular.

Fent un paral·lisme amb TV3 i altres mitjans, podem afirmar no tan sols que també han canviat molt des dels orígens, sinó que igualment tenen un filtre que decideix per nosaltres quin tipus de missatges i quina informació tindrem a l'abast (i com) i quina altra informació no hi apareixerà; ras i curt: decideixen què ens ha d'interessar. Aquesta tria sovint es produeix en funció d'uns poders polítics o empresarials que defensen uns interessos que no tenen per què coincidir amb els nostres, de manera que un lema possible dels mitjans de comunicació seria «entre

la realitat i tu». I no em refereixo pas a la xerrameca genocida dels qui converteixen en una carrera el racisme i la difusió de mentides que genera tants rèdits a l'Espanya profunda, tota la demagogia nazi de l'«adoctrinament amb la llengua» i els «correccionals lingüístics» que difonen els deixebles de Goebbels, perquè vull parlar dels mitjans que formen part del nostre àmbit potencial d'elecció que, com sabeu, és força restringit.

El fet manifest que l'oferta condiciona la demanda forma part d'una reflexió encara més pertinent després de l'insòlit boicot empresarial (*locout*) del reducte espanyolista del cinema contra la normalització del català: si la gent no veu més cinema en català és perquè no hi ha més oferta de cinema en català. Per tant, si tenim un espectre de mitjans (en català) restringit, encara és més greu que aquests mitjans no reflecteixin la pluralitat que tant pregonen. Si hi ha partits que concentren una quantitat exagerada de poder que parlen sense vergonya d'eliminar «crosstes nacionalistes»² dels mitjans públics i després duen a terme amb més o menys simulació depuracions de comunicadors incòmodes o que «no interessin», quin nivell de pluralitat i democràcia informativa podem esperar d'aquests mitjans?

Quan engegueu el televisor i veieu el «Telenotícies», aquesta rècula de banali-

tats, discursos triomfalistes, declaracions, contradecoracions i promeses reiterades de polítics que han perdut tota la credibilitat, seguides d'escàndols, imatges impactants de desastres i anècdotes més o menys estúpides sense contextualitzar, un bombardeig d'una tal magnitud no us deixa en un estat de confusió mental? Si del que es tracta és d'aconseguir uns ciutadans mesells, desorientats i entretinguts amb bajaranades, de mantenir-nos en un estat d'abúlia inoperant entre la resignació fatalista («no hi ha res a fer») i el triomfalisme de la Catalunya oficial integrada dins el «projecte espanyol comú de convivència» (Montilla *dixit*), que es nodreix de fum per a il·lusos i dissimula amb diversió, celebracions i espectacles la penúria del present i la incertesa del futur, no hi ha res com l'adoctrinament i la «pluja fina»³ (aparició constant de polítics del mateix signe que ens volen fer creure que tot va bé) que permeten la televisió i el format del «Telenotícies», paradigma perfecte de rentatge de cervell.

Si no hi ha una veritable pluralitat, no hi ha debat polític; si no hi ha debat polític, no hi ha intercanvi d'idees ni alternatives visibles, i, si no hi ha debat ni alternatives visibles⁴, tampoc no hi ha una veritable democràcia i els mitjans de comunicació esdevenen més aviat mitjans de manipulació. ♦

1. L'antiga Ràdio Associació de Catalunya, actualment «RAC», acrònim que té el mateix so que un estrip.

2. Si hi ha crosta, vol dir que hi ha una ferida prèvia: del que es tracta és de fer oblidar aquesta ferida, la nostra història i la nostra identitat, és a dir, qui som i per què (i per què no som una altra cosa).

3. Els cínics en diuen «pedagogia».

4. Excepte si les alternatives pateixen alguna crisi o desastre: llavors **sí que són notícia**, com hem vist en el cas del Reagrupament de Joan Carretero.